

Ольга Кутєпова,

студентка 4 курсу

Факультету психолого- педагогічної освіти та мистецтв

Наук. керівник: **О.В. Фролова,**

к. психол. н., доцент (БДПУ)

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ВИВЧЕННЯ ПРОБЛЕМИ ЕМОЦІЙНОЇ СТІЙКОСТІ СТАРШОКЛАСНИКІВ

Актуальність. Емоційна стійкість особистості є інтегральним показником, в якому відображаються результати її навчання і виховання, а також досвід взаємодії з навколишнім середовищем.

Ступінь досліджуваності проблеми. Дослідженням емоційної стійкості займалися як зарубіжні (Н.Бредберн, А.Вотерман, Р.Кеттелл, Е.Дінер, Р. Райан, Я. Рейковський), так й вітчизняні (П.Б.Зільберман, Л.Г.Дика, Л.М. Аболін, К.К. Платонов, А.О. Прохоров) вчені.

Зіставивши думки різних науковців, П.Б. Зільберман визначає емоційну стійкість як «інтегративну властивість особистості, що характеризується такою взаємодією емоційних, вольових, інтелектуальних і мотиваційних компонентів психічної діяльності індивідуума, яка забезпечує оптимальне успішне досягнення мети діяльності у складній емотивній ситуації».

Мета і методи дослідження. Теоретично дослідити проблему емоційної стійкості старшокласників.

Сутність дослідження. Розглядаючи емоційну стійкість як адаптацію до емоційно значимої ситуації, вчений виділяє дві її стадії: стадія емоційної реактивності (характерні вегетативні зрушення, що виникають в організмі під емоціогенним впливом); стадія емоційної адаптації до вегетативних зрушень (пригнічення виниклих вегетативних зрушень, а також саморегуляції, спрямованій на збереження доцільної поведінки) [1, с. 110].

Емоційна сфера старшокласників складна і різнобарвна. Вона стає більш насиченою і гнучкою, зростає її керованість і контрольованість, зменшується вміст афективних реакцій, емоційне життя є інтенсивним, хоча стає менш бурхливим і стабільнішим. Емоційна сфера старшокласників характеризується: різноманіттям пережитих почуттів, особливо моральних і суспільно-політичних; більшою, ніж у учнів середніх класів, стійкістю емоцій і почуттів; здатністю до співпереживання, тобто здатністю відгукуватися на почуття інших, близьких їм людей; розвитком естетичних почуттів, здатністю помічати прекрасне в навколишній дійсності. Розвивається естетична сприйнятливність до м'яких, ніжних, спокійних ліричних об'єктів; більшою стійкістю і глибиною дружби; друзів вибирають, виходячи із загальних інтересів і занять, рівності відносин, відданості і зобов'язань; дружба, в основному, переривається через зраду; появою почуття любові; юнацька любов, як правило, чиста, багата на різноманітні переживання, носить відтінок ніжності, мрійливості, ліричності і щирості. У більшості випадків почуття любові викликає у юнаків і дівчат прагнення подолати свої недоліки, виробити позитивні якості особистості, розвинути фізично, щоб привернути увагу об'єкта свого почуття; любов виховує шляхетні почуття і прагнення [3].

Фактори, що впливають на стійкість до стресів:

1) психологічна компетентність, тобто усвідомлення своїх особистісних, психофізіологічних якостей; знання симптомів, характеристик і картини стресового стану; усвідомлення його наслідків;

2) життєвий досвід, в тому числі поведінка в тих чи інших ситуаціях, спосіб реагування, сформовані відносини;

3) особистісні особливості, в тому числі мотивація, рівень особистісної саморегуляції, готовність до активних дій, володіння психорегулятивними технологіями поведінки; уміння будувати міжособистісні відносини [2].

Основні висновки. Емоційна стійкість – інтегральна властивість психіки, що виражається в здатності долати стан зайвого емоційного збудження при виконанні складної діяльності. Емоційна стійкість зменшує негативний вплив сильних емоційних проявів, попереджає крайній стрес, сприяє прояву готовності до дій в напружених ситуаціях.

ЛІТЕРАТУРА

1 Дьяченко М.И. О подходах к изучению эмоциональной устойчивости / М.И. Дьяченко, В.А. Пономаренко // Вопросы психологии. – 1989. – №3. – С. 106–112.

2. Гайдученко О.А., Кузнецова Е.В. Факторы формирования стессоустойчивости в период ранней юности. // [Электронный ресурс] Режим доступа: <http://sibac.info/studconf/hum/xxxviii/46435>

3. Кириченко О.Н., Каськов А.В. Особенности эмоциональной сферы старшеклассников. // [Электронный ресурс] – Режим доступа: <http://www.scienceforum.ru/2014/416/3761>

Марія Кучерова,

студентка 4 курсу

факультету психолого-педагогічної освіти та мистецтв

Наук. керівник: **О.С. Колпакчи,**

ст. викладач (БДПУ)

СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНІ ФАКТОРИ ВИНИКНЕННЯ БУЛІНГУ В ПІДЛІТКОВОМУ ВІЦІ

Актуальність. Булінг, як феномен девіантної поведінки, є гострою соціально значущою проблемою в підлітковому віці. Майже в кожному класі кожної школи є учні, які мають особливості, що відрізняють їх від своїх однолітків. Відмінні характеристики учня часто призводять до насмішок і знущань у класі [2].

Порушення, що виникають в результаті впливу на підлітка в ситуації булінгу, призводять до особистісних змін, тому що зачіпають всі рівні людського функціонування. Наслідки носять довгостроковий характер і, найчастіше, впливають на все подальше життя дитини. Такими наслідками можуть бути, наприклад, специфічні сімейні відносини або відносини з партнером, жорстоке ставлення в подальшому до власних дітей [1, с. 41].

Україна – в першій десятці країн Європи за його поширеністю з-поміж 11-15-річних школярів. Вона залишила далеко не лише найбільш соціально благополучні Данію чи Норвегію, але й Угорщину та Грецію. Такі